

потім підробити платіжні доручення в електронному вигляді і перерахувати гроші на інший рахунок.

Вищезазначене свідчить, що розв'язання окресленої проблематики потребує передусім реалізації банківськими установами спеціальних соціальних програм щодо навчання своїх клієнтів (користувачів банківських послуг), проведення публічних обговорень за участю громадських організацій, органів державної влади та правоохоронних органів.

Підвищення рівня обізнаності громадян про ризики Інтернет-мережі, які можуть впливати на безпеку їх користування банківськими програмами та кредитними картками може зменшити рівень злочинності у сфері банківських послуг.

Колб С.О., старший державний ревізор-інспектор Луцької ОДПІ ГУ Міністерства доходів і зборів України у Волинській області

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ АВТОТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ ОРГАНІЗОВАНИМИ ЗЛОЧИННИМИ УГРУПУВАННЯМИ В УКРАЇНІ

В науці загальновідомим є висновок про те, що наукова характеристика злочинів, як і будь-який інший вид наукового знання, належить до різних наук, відповідно до їх предмета та наукового інтересу. При цьому, щодо злочину як кримінально-правового поняття, то, як обґрунтовано зауважив О.Г. Кулик, значущою є, насамперед, кримінально-правова характеристика, що складається, як правило, за ознаками складу злочину. Проте досі в науці кримінального права не має єдності думок щодо змісту даного поняття. Зокрема, одні науковці, вживаючи його у назві своїх робіт, так і не виводять його формальних ознак та в цілому зміст.

Інші вчені зводять це поняття до аналізу складу злочинів, як правило, в науково-практичних коментарях або підручниках чи інших навчально-методичних виданнях, а треті – до кваліфікації злочинів.

Поряд з цим, тривалий час серед вчених дискутується питання про співвідношення кримінально-правової та кримінологічної характеристики видів злочинів, частина з яких вважає, що остання повністю включає першу, коли йдеться про кримінально-правові ознаки злочинів.

Враховуючи, що дана проблема не входить до задач даного дослідження, а також особливості його предмета (прямої та безпосередньої кримінально-правової норми, яка встановлює кримінальну відповідальність за незаконне заволодіння транспортними засобами злочинними організаціями, в КК України не має), у цій роботі під кримінально-правовою характеристикою незаконного заволодіння транспортними засобами організованими злочинними формуваннями розуміється його теоретико-правова оцінка з огляду підстав кримінальної відповідальності, суспільної небезпечності, протиправності та караності, а також аналізу складу злочину та його кваліфікуючих ознак.

Необхідність розгляду кримінально-правової характеристики зазначеного злочину саме у такому змісті обумовлена змістом протидії незаконному заволодінню транспортними засобами організованими злочинними угрупованнями та теоретико-прикладними завданнями, що складають мету даної наукової розробки.

Щодо підстав кримінальної відповідальності (ст. 2 КК України), то вони визначені в ст. 289 КК «Незаконне заволодіння транспортним засобом» і ст. 255 КК «Створення злочинної організації» та передбачають відповідальність за кожен окремо вчинений злочин та по їх сукупності (ст.ст. 30, 70, 71, КК) (п. 15 постанови Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13 «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями»), що, звичайно, варто враховувати при організації заходів протидії

злочину, пов'язаному з незаконним заволодінням транспортними засобами організованими злочинними угрупованнями.

Суспільна небезпека цих злочинів полягає у тому, що останні, в частині створення злочинної організації, як вірно зробив висновок В.П. Тихий, створюють небезпеку нормальній життєдіяльності суспільства, суспільній стабільності, дестабілізують економічну та соціально-політичну сфери життя, порушують нормальне функціонування соціальних та економічних інститутів, підривають і гальмують прогресивний процес розвитку суспільства, перешкоджають проведенню соціально-економічної та правової політики, обплутують та закабляють людей, породжують обстановку незахищеності, створюють систему корупції в органах влади тощо, а щодо незаконного заволодіння транспортним засобом – не тільки посягають на встановлений порядок користування транспортними засобами їх власниками чи іншими особами на законних підставах, але й створюють умови для вчинення організованими злочинним угрупованнями різноманітних злочинів.

Є й інші особливості, які слід враховувати при протидії даному суспільно-небезпечному явищу, а саме – кримінально-правова характеристика злочину, що пов'язаний з незаконним заволодінням транспортними засобами організованими злочинними організаціями, має передбачати аналіз як складу злочину, що передбачений ст. 289 КК, так і ст. 255 КК України.

Виходячи з цієї теоретико-практичної модифікації, слід визнати, що безпосередніми об'єктами цих злочинів виступають, з одного боку, суспільні відносини, які забезпечують безпеку дорожнього руху механічного транспорту (де додатковим, обов'язковим об'єктом є відносини власності на транспортний засіб, що виникають між власником і не власниками, та інші речові відносини між володільцем обмеженого речового права на транспортний засіб (титульним володільцем) і всіма іншими особами, крім самого власника), а це, у свою чергу, виступає ще одним аргументом щодо віднесення незаконного заволодіння

транспортними засобами до злочинів проти власності (розділ VI Особливої частини КК України).

Шармар О.М., доцент кафедри кримінального права НАВС, к.ю.н., доцент

КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Поняття «корупційного злочину» не вживається сьогодні в національному законодавстві, водночас міститься у Конвенції про кримінальну відповідальність за корупцію, яка прийнята 4 листопада 1998 р. Згідно з Кримінальною конвенцією про боротьбу з корупцією від 27 січня 1999 р. країни, які приєдналися до неї, повинні передбачити кримінальну відповідальність за такі види корупційних діянь: хабарництво (вчинене як державними посадовими особами, так і в приватному секторі); зловживання впливом; відмивання доходів, отриманих від злочинів, пов'язаних із корупцією; фінансові злочини. 31 жовтня 2003 р. ООН прийняла Конвенцію проти корупції, в якій передбачено, що корупційними злочинами необхідно визнати: 1) підкуп національних державних посадових осіб; 2) підкуп іноземних державних посадових осіб і посадових осіб міжурядових організацій; 3) розкрадання, неправомірне привласнення або інше нецільове використання майна державною посадовою особою; 4) зловживання впливом; 5) зловживання службовим становищем; 6) незаконне збагачення; 7) підкуп у приватному секторі; 8) розкрадання майна в приватному секторі; 9) відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом. Ці положення свідчать про наявність корупційної злочинності і як наслідок корупційних злочинів.

У Міжнародному кодексі поведінки посадових осіб від 27 березня 1996 р. корупція визначена як зловживання службовим становищем для досягнення особистої або групової вигоди, а також незаконне отримання державними службовцями вигоди у зв'язку зі службовим становищем. Відповідно до ЗУ «Про засади